

Dato: 25. juni 2026
Kontor: Formueretskontoret
Sagsbeh: Adam Fussing Schuppen-
hauer Clausen/Aske Lund
Pedersen
Sagsnr.: 2025-14561
Dok.: 3993405

KOMMENTERET OVERSIGT
over
høringssvar om forslag til lov om reparation af varer

Indholdsfortegnelse

1. Høringen	3
1.1. Høringsperiode.....	3
1.2. Hørte myndigheder og organisationer m.v.....	3
2. Høringssvarene	7
2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget.....	7
2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget.....	9
2.2.1. Anvendelsesområde.....	9
2.2.2. Definition og forståelse af begreber.....	12
2.2.3. Det europæiske reparationsoplysningsskema	14
2.2.4. Vejledende priser for typiske reparationer	16
2.2.5. Reparationsforpligtelsen	17
2.2.6. Fabrikantens oplysningspligt	20
2.2.7. Forbrugeroplysning og vejledning.....	21
2.2.8. Tilsyn og sanktionsniveau	21
2.2.9. Foranstaltninger til fremme af reparation	24
2.2.10. Den europæiske onlineplatform for reparationsydelser	26
2.2.11. Ændringer af købeloven.....	29

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

T +45 7226 8400

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet	33
---	----

1. Høringen

1.1. Høringsperiode

Et udkast til forslag til lov om reparation af varer har i perioden fra den 19. januar 2026 til den 16. februar 2026 været sendt i høring hos en række myndigheder, organisationer m.v.

Udkastet til lovforslag blev den 19. januar 2026 sendt til Folketingets Retsudvalg til orientering.

Udkastet til lovforslag blev endvidere offentliggjort på Høringsportalen den 19. januar 2026.

1.2. Hørte myndigheder og organisationer m.v.

Nedenfor følger en samlet alfabetisk oversigt over hørte myndigheder og organisationer m.v.

Ud for hver høringspart er det ved afkrydsning angivet, om der er modtaget høringssvar, og om høringsparten i givet fald har haft bemærkninger til udkastet til lovforslag.

Høringspart	Hørings-svar modtaget	Be-mærk-ninger	Ingen be-mærknin-ger	Ønsker ikke at af-give hø-ringssvar
Østre Landsret	X			X
Vestre Landsret	X			X
Sø- og Handelsretten				
Samtlige byretter				
Advokatrådet				
Advokatsamfundet				
APPLiA Danmark og Elektronikbranchen	X	X		
AutoBranchen Danmark				
Autobranchens Handels- og Industriforening (AUTIG)				

Brancheforeningen Cirkulær, Rådet for Grøn Omstilling, Dan- marks Naturfredningsfor- ening, Repair Cafe Danmark og IDA Tek- nologivurdering*	X	X		
Business Danmark				
Coop Danmark A/S				
Copenhagen Business School, Juridisk Insti- tut				
Dansk Arbejdsgiver- forening	X		X	
Dansk Erhverv	X	X		
Dansk Industri	X	X		
Dansk Internet Forum				
Dansk IT				
Dansk Markedsføring				
Dansk Metal				
Danske Advokater	X	X		
Danske Annoncørforening				
Danske Regioner				
Datatilsynet	X			X
De Samvirkende Købmænd				
Den Danske Dommerforening	X		X	
Den Sociale Rets- hjælps Fond				
Dommerfuldmægtig- foreningen				
Domstolsstyrelsen	X		X	
Experian A/S				
Finans Danmark				
Forbrugerklagenævnet				

Forbrugerombudsmanden	X	X		
Forbrugerrådet Tænk	X	X		
Forsikring & Pension	X	X		
FSR – danske revisorer				
Kommunernes Landsforening (KL)	X		X	
IT-Branchen				
Klimabevægelsen i Danmark*	X	X		
Kreativitet og Kommunikation				
Københavns Kommunes Klima, Miljø- og Teknikforvaltning*	X	X		
Københavns Retsbistand				
Københavns Universitet, Det Juridiske Fakultet				
Mobility Denmark				
Nævnenes Hus				
Professionel elektronik - PE				
Retspolitisk Forening				
SMVdanmark				
Salling Group A/S				
Syddansk Universitet, Juridisk Institut				
Tekniq				
Teleindustrien				
VedvarendeEnergi*	X	X		
Aalborg Universitet, Juridisk Institut				
Aarhus Retsbistand				

* Brancheforeningen Cirkulær, Rådet for Grøn Omstilling, Danmarks Naturfredningsforening, Repair Cafe Danmark og IDA Teknologivurdering, Klimabevægelsen i Danmark, Københavns Kommune og VedvarendeEnergi har afgivet høringssvar uden at have modtaget lovforslaget i særskilt høring.

Aarhus Universitet, Juridisk Institut				
--	--	--	--	--

2. Høringssvarene

Nedenfor gengives de væsentligste punkter i de indkomne høringssvar om udkastet til lovforslag.

Justitsministeriets og Skatte- og Vækstministeriets bemærkninger til høringssvarene, herunder om der er foretaget ændringer i anledning af høringssvarene, er anført med *kursiv*.

Bemærkninger af generel politisk karakter samt forslag og bemærkninger, der ikke vedrører lovforslaget, indgår ikke i høringsoversigten.

Under pkt. 3 er det opsummeret, hvilke ændringer af lovforslaget der er foretaget i forhold til det udkast, som blev sendt i offentlig høring. Her omtales også ændringer, som ikke har baggrund i modtagne høringssvar, men er foretaget på Justitsministeriets foranledning.

2.1. Generelle bemærkninger til lovforslaget

APPLiA Danmark og Elektronikbranchen er grundlæggende positivt indstillet over for initiativer, der fremmer reparation og forlænger produktets levetid. APPLiA Danmark og Elektronikbranchen kvitterer for, at lovforslaget gennemfører direktivet på en direktivnær måde uden overimplementering, og bemærker, at dette er afgørende for at undgå unødige administrative byrder og for at sikre, at danske virksomheder ikke stilles ringere end deres europæiske konkurrenter.

Brancheforeningen Cirkulær, Rådet for Grøn Omstilling, Repair Cafe Danmark, IDA Teknologivurdering og Danmarks Naturfredningsforening er grundlæggende positivt indstillet over for initiativer, der gør reparation lettere og mere attraktivt, herunder standardiseret forbrugerinformation og etablering af en reparationsplatform. Organisationerne er ligeledes positive overfor, at lovforslaget adresserer og har fokus på prissætning af reparation og adgang til reservedele/værktøj samt praksisser, der kan hindre reparation. Organisationerne bemærker dog, at lovforslaget lægger sig tæt på minimumsimplementering på flere væsentlige punkter, og at dette indebærer en stor risiko for, at reglernes effekt udebliver.

Dansk Erhverv støtter op om den overordnede målsætning for loven og det bagvedliggende direktiv.

Dansk Industri anerkender intentionen om at forlænge produkters levetid og begrænse ressourcespild og støtter op om direktivet, herunder særligt dets bidrag til at sikre ensartede regler på tværs af medlemsstaterne.

Danske Advokater tilslutter sig den lovtekniske model, der ved lovforslaget er lagt op til at anvende, for så vidt angår ændringerne af købeloven.

Forbrugerrådet Tænk finder, at fremme af reparationer kan være med til at styrke forbrugernes handlemuligheder i arbejdet med omstillingen til en bæredygtig og cirkulær økonomi. Forbrugerrådet Tænk finder dog, at der er behov for stærkere og mere målrettede incitamenter for producenter, reparatører og forbrugere, hvis der skal ske en reel omstilling, og anser lovforslaget som et lille, men vigtigt skridt i denne retning.

Forsikring & Pension støtter fuldt ud en udvikling, hvor reparation i højere grad bliver det naturlige valg, og ser lovforslaget som et positivt og vigtigt skridt til at fremme mere bæredygtige løsninger. Lovforslaget vil styrke adgangen til reparation og skabe bedre rammer for uafhængige værksteder, som forsikringsselskaberne i vidt omfang samarbejder med. Forsikring & Pension forventer afledte effekter for forsikringsselskaberne, der vil være betydelige og positive, og finder, at en mere velfungerende reparationssektor med bedre adgang til reservedele, færre tekniske barrierer og større gennemsigtighed i praksis vil gøre reparation til et endnu stærkere alternativ til udskiftning.

Klimabevægelsen i Danmark finder, at det ikke er tilstrækkeligt med minimumsimplementering, hvis Danmark skal være et grønt foregangsland og en ambitiøs spiller i det internationale samarbejde om at løse klimakrisen.

Københavns Kommunes Klima, Miljø- og Teknikforvaltning anerkender, at det med lovforslaget bliver muligt for forbrugerne i højere grad at få repareret og dermed forlænge levetiden på udvalgte produkter.

VedvarendeEnergi bemærker, at for at man kan forbruge mere cirkulært, skal det være langt nemmere at kunne reparere sine ting, der hvor man bor, og at dette bør gælde alle produkter og alle borgere.

Justitsministeriet har noteret sig høringsparternes tilkendegivelser.

Generelt om formålet med lovforslaget kan Justitsministeriet henvise til lovforslagets pkt. 1. Heraf fremgår det bl.a., at formålet med lovforslaget er at gennemføre Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2024/1799 af 13. juni 2024 om fælles regler til fremme af reparation af varer og om ændring af forordning (EU) 2017/2394 og direktiv (EU) 2019/771 og (EU) 2020/1828 i dansk ret. Direktivets overordnede formål er at fremme reparation af varer i stedet for at skifte varer ud. Med henblik herpå indfører direktivet krav til fabrikanter, reparatører og medlemsstater. Direktivet ændrer desuden i tre andre retsakter, herunder direktiv (EU) 2019/771 (herefter varedirektivet), med det formål at prioritere reparation samt motivere forbrugere og virksomheder til at anvende reparation frem for at foretrække nye varer. Direktivet skal ses i forlængelse af EU's målsætning om klimaneutralitet i 2050.

Direktivet er et såkaldt totalharmoniseringsdirektiv. Det betyder, at der inden for direktivets anvendelsesområde ikke kan fastsættes nationale særregler, medmindre direktivet udtrykkelig giver mulighed herfor. Direktivet giver imidlertid medlemsstaterne visse valgmuligheder på tre punkter. Det gælder bl.a. i forhold til den europæiske onlineplatform for reparation. Herom henvises der til pkt. 2.2.10 nedenfor. Det gælder endvidere i forhold til gennemførelsen af visse ændringer af varedirektivet, der i dansk ret er implementeret i købeloven. Herom henvises der til pkt. 2.2.11 nedenfor.

Med henblik på at gennemføre direktivet indeholder lovforslaget følgende hovedpunkter: Der bliver bl.a. indført en reparationspligt for fabrikanter af specifikke varekategorier, der er angivet på EU-niveau, herunder bl.a. hårde hvidevarer som vaskemaskiner og køleskabe samt elektronik som mobiltelefoner. Derudover bliver der indført et fælles europæisk reparationsoplysningsskema, som erhvervsdrivende kan anvende i forbindelse med aftaleindgåelse om reparationsydelser med forbrugere. Endelig bliver der indført et myndighedstilsyn med reglerne. Herudover vil der i medfør af direktivet blive oprettet en fælles europæisk onlineplatform for reparation, og lovforslaget indeholder bestemmelser til understøttelse heraf. Det vil tillige blive sikret, at forbrugere får oplysninger om deres rettigheder i medfør af de nye regler.

2.2. Bemærkninger til de enkelte punkter i lovforslaget

2.2.1. Anvendelsesområde

Brancheforeningen Cirkulær, Rådet for Grøn Omstilling, Repair Cafe Danmark, IDA Teknologivurdering og Danmarks Naturfredningsforening bemærker, at en snæver produktafgrænsning begrænser effekten betydeligt, og anbefaler derfor, at Danmark udnytter muligheden for at fremme ressourcebesparelse og kvalifikationsopbygning gennem at arbejde for en hurtig udvidelse af de omfattede produktgrupper, så flere, og ideelt alle, fysiske varer over tid omfattes af reparationsforpligtelsen.

Dansk Erhverv bemærker, at anvendelsesområdet for lovforslagets regler om reparation falder udenfor købelovens regler om forbrugernes mangelsbeføjelser, hvilket vil sige, at der er tale om reparation af skader, der er et resultat af slid, ælde eller forkert brug af produktet, og derimod ikke som udgangspunkt som følge af fejl eller mangler ved produktet. Dansk Erhverv bemærker endvidere bl.a., at dele af loven gælder for alle typer af reparation, mens §§ 7-15 kun gælder for reparationer af varegrupper, der er nævnt i bilag II til direktivet om fremme af reparation af varer.

Forbrugerrådet Tænk anbefaler, at Danmark i EU-regi arbejder aktivt for en hurtig udvidelse af de i bilag II omfattede produktgrupper, så flere varegrupper hurtigst muligt omfattes af reparationsforpligtelsen.

VedvarendeEnergi opfordrer til, at varegrupper med krav om reparationer defineres i en dansk bekendtgørelse, der revideres efter behov, og som dels omfatter de varegrupper, der aktuelt er omfattet af EU-retsakter, dels supplerende varegrupper, som Danmark finder vigtige at medtage. De varegrupper, der er omfattet af ecodesignforordningen nævnt i bilag II til Right to Repair-direktivet, er både bagudskuende og utilstrækkelige. Udformningen af det nuværende lovforslag vil kræve lovændring, hver gang nye produktgrupper skal medtages, herunder ved ændringer af relevante EU-retsakter.

Justitsministeriet kan indledningsvis henvise til, at direktivet er et totalharmoniseringsdirektiv. Det betyder, at der inden for direktivets anvendelsesområde ikke kan fastsættes nationale særregler, medmindre direktivet udtrykkelig giver mulighed herfor.

Direktivet giver ikke mulighed for valgfrihed i forhold til produktgrupper. Som det fremgår af lovforslagets pkt. 2.4.2, er Kommissionen imidlertid efter direktivets artikel 5, stk. 9, tillagt beføjelse til at vedtage delegerede retsakter med henblik på at ændre bilag II og således ajourføre listen over EU-

retsakter, der fastsætter krav om reparationsmuligheder, i lyset af den lovgivningsmæssige udvikling. Det fremgår i øvrigt af direktivets artikel 20, stk. 2, 1. pkt., at Kommissionens beføjelse til at vedtage sådanne delegerede retsakter gælder for en periode på seks år fra den 31. august 2024.

I forhold til Dansk Erhvervs kommentar om den tekniske udformning af lovforslaget bemærker Justitsministeriet, at lovforslagets anvendelsesområde, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 1, stk. 1 og 2, er udtryk for en direktivnær implementering af direktivets artikel 1, stk. 2 og 3 (om anvendelsesområde), hvorefter direktivet finder anvendelse på reparation af varer uden for sælgerens køberetlige mangelsansvar. Direktivets artikel 5 og 6 (om reparationsforpligtelse og pligt til at oplyse herom) finder alene anvendelse på varer, for hvilke og i det omfang der er fastsat krav om reparationsmuligheder i de EU-retsakter, der er opført i bilag II til direktivet. Direktivets artikel 5 (om reparationsforpligtelse) og artikel 6 (om oplysning om reparationsforpligtelsen) foreslås gennemført i lovforslagets §§ 7-15, der i overensstemmelse med direktivet alene finder anvendelse for de varetyper, der er opført i direktivets bilag II. De pågældende bestemmelser afgrænser således lovforslagets genstandsfelt til at være reparationer uden for det køberetlige mangelsansvar og til alene – inden for dette genstandsfelt – at være de specifikke varegrupper, som er opført i direktivets bilag II.

I forhold til VedvarendeEnergis kommentar om den tekniske udformning af lovforslaget bemærker Justitsministeriet, at henvisningen til direktivets bilag II i lovforslagets § 1, stk. 2, sikrer, at reglerne om reparationsforpligtelse mv. i medfør af loven til enhver tid vil gælde for varegrupper, som fremgår af det gældende bilag II til direktivet. Dette indebærer, at eventuelle ændringer af bilaget vil gælde umiddelbart. Det bemærkes, at Kommissionen ved delegeret direktiv (EU) 2026/74 har ændret bilag II til direktivet, så det endvidere omfatter produkter til lokal rumopvarmning til husholdningsbrug, jf. Kommissionens forordning (EU) 2024/1103.

Københavns Kommunes Klima, Miljø – og Teknikforvaltning ønsker afklaring og præcisering af, om loven også gælder anden reparation af varen eller reparation af samme fejl flere gange på varen.

Justitsministeriet bemærker, at lovforslaget har til formål at gennemføre direktivet i dansk ret. Direktivets sigte er at fremme reparation. Lovforslaget er udtryk for direktivnær implementering, og der er ikke i direktivet fastsat en begrænsning for antallet af reparationer af varetyper, hvor fabrikanten

er forpligtet til at tilbyde reparation, jf. lovforslagets § 7. Det bemærkes, at direktivet og dermed lovforslaget regulerer reparationer uden for det køberetlige mangelsansvar, og at sådanne reparationer i medfør af direktivets artikel 5, stk. 2, litra a, som foreslås gennemført ved lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 1, kan foretages mod betaling af en rimelig pris.

2.2.2. Definition og forståelse af begreber

Brancheforeningen Cirkulær, Rådet for Grøn Omstilling, Repair Cafe Danmark, IDA Teknologivurdering og Danmarks Naturfredningsforening finder det uklart, om lokale reparationsinitiativer er omfattet af definitionen af reparatører i lovforslagets § 3, nr. 2, men anbefaler dette.

Justitsministeriet henviser indledningsvist til, at direktivet er et totalharmoseringsdirektiv, hvorfor medlemsstaterne alene på visse områder har valgfrihed i forbindelse med implementeringen. Den foreslåede definition af begrebet »reparatør« i lovforslagets § 3, nr. 2, gennemfører direktivets artikel 2, nr. 2. Herefter forstås begrebet som enhver fysisk eller juridisk person, der i forbindelse med vedkommendes erhverv, forretning, håndværk eller profession leverer en reparationstjeneste, herunder fabrikanter og sælgere, der leverer reparationstjenester, og leverandører af reparationstjenester, uanset om de er uafhængige eller tilknyttet sådanne fabrikanter eller sælgere. Der lægges med lovforslaget op til at foretage en direktivnær implementering, ligesom der lægges op til ikke at foretage overimplementering. Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 3, nr. 2, er udformet i overensstemmelse hermed. Hvorvidt et lokalt reparationsinitiativ er omfattet af definitionen, vil således afhænge af, om det konkrete initiativ opfylder de opregnede kriterier.

Brancheforeningen Cirkulær, Rådet for Grøn Omstilling, Repair Cafe Danmark, IDA Teknologivurdering og Danmarks Naturfredningsforening anbefaler bl.a., at der udarbejdes retningslinjer for, hvad der forstås ved »rimelig pris« og bemærker, at begrebet kan blive utydeligt og vanskeligt at håndhæve, hvis der ikke fastlægges klare principper for begrebet.

Dansk Erhverv bemærker, at begrebet »rimelig tid« fremstår uklart, idet det ikke er defineret i bemærkningerne til loven. Vedrørende begrebet »rimelig pris« opfordrer Dansk Erhverv til, at begrebet fortolkes således, at prisen ikke må være urimelig, men at der tillades en betydelig margen i forhold til, hvad der kan anses for at være en rimelig pris, idet udtrykket

»sædvanlig fortjenstmargen« i bemærkningerne til bestemmelsen ligeledes fremstår uklart.

Forbrugerombudsmanden bemærker bl.a., at betydningen af begreberne »rimelig pris«, »rimelig tid« og »rimeligt gebyr« ikke er specificeret i hverken direktiv eller lovforslag eller bemærkninger dertil.

Som det fremgår af lovforslagets pkt. 2.4.3, lægges der op til at gennemføre direktivets artikel 5, stk. 2, litra a og b (hvor begreberne »rimelig pris«, »rimelig tid« indgår), i lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 1 og 2. Som det fremgår af lovforslagets pkt. 2.4.2, forklares de pågældende bestemmelser af præambelbetragtning 16. Heraf fremgår det om begrebet »rimelig pris« bl.a., at opkrævning af en pris bør tilskynde fabrikanten til at udvikle bæredygtige forretningsmodeller, herunder levering af reparationstjenester. Prisen kan f.eks. tage hensyn til arbejdskraftomkostninger, omkostninger til reservedele, omkostninger til drift af reparationsfaciliteten og en sædvanlig fortjenstmargen, samt at prisen bør være rimelig, hvilket betyder, at den bør fastsættes på en sådan måde, at forbrugerne ikke bevidst afskrækkes fra at drage fordel af fabrikanternes reparationsforpligtelse.

Særligt for så vidt angår begrebet »rimeligt gebyr«, lægges der op til at gennemføre direktivets artikel 5, stk. 2, litra c, i lovforslagets § 8, stk. 2.

Justitsministeriet bemærker, at der med lovforslaget lægges op til en direktivnær implementering. Justitsministeriet kan derfor henvise til, at udover hvad der følger af direktivteksten, herunder af eventuelt ledsagende præambelbetragtninger, vil det være op til domstolene at foretage en nærmere fortolkning af bestemmelseernes anvendelsesområde. Justitsministeriet bemærker endvidere, at Forbrugerombudsmanden, som der lægges op til skal føre tilsyn med de foreslåede regler, kan lave vejledninger, som indeholder Forbrugerombudsmandens fortolkning af de love, der hører under institutionens tilsyn, herunder begrebernes betydning. Forbrugerombudsmanden vælger dog selv, om og i hvilket omfang der udarbejdes vejledning på et givent område. Bemærkningerne herom er videreformidlet til Forbrugerombudsmanden gennem Erhvervsministeriet.

APPLiA Danmark og Elektronikbranchen, Dansk Erhverv, Dansk Industri samt Københavns Kommunes Klima, Miljø- og Teknikforvaltning finder ikke, at begrebet »umulig at reparere« er tilstrækkeligt beskrevet i lovforslaget og opfordrer bl.a. til, at der fastsættes tydelige og objektive

kriterier herfor, og til at tilsynsmyndigheden udarbejder en vejledning til virksomhederne, hvor der gives eksempler på situationer, hvor »umulighed« er blevet accepteret og ikke accepteret.

Forbrugerombudsmanden bemærker, at det er uklart, hvornår en reparation er umulig, idet dette ikke er specificeret i direktivet eller i lovforslagets bemærkninger. Det antages, at umulighedsvurderingen efter Europa-Parlamentets og Rådets direktiv (EU) 2019/771 af 20. maj 2019 om visse aspekter af aftaler om salg af varer samt efter købelovens § 78 a, stk. 2, kan benyttes som fortolkningsbidrag til umulighedsvurderingen efter lovforslagets § 7, stk. 2, jf. også præambelbetragtning 20 i direktivet.

Justitsministeriet bemærker, at der med lovforslaget lægges op til en direktivnær implementering i dansk ret. Justitsministeriet kan i den forbindelse henvise til, at det ikke i øvrigt er nærmere defineret i direktivet eller i ledsagende præambelbetragtninger, hvad der ligger i begreberne »umulig at reparere« og »juridisk umulighed«. Justitsministeriet bemærker endvidere, at Forbrugerombudsmanden, som der lægges op til skal føre tilsyn med de foreslåede regler, kan lave vejledninger, som indeholder Forbrugerombudsmandens fortolkning af de love, der hører under institutionens tilsyn, herunder begrebernes betydning. Forbrugerombudsmanden vælger dog selv, om og i hvilket omfang der udarbejdes vejledning på et givent område. Bemærkningerne herom er videreformidlet til Forbrugerombudsmanden gennem Erhvervsministeriet.

2.2.3. Det europæiske reparationsoplysningsskema

Dansk Erhverv støtter, at det er frivilligt for de erhvervsdrivende, om de ønsker at benytte sig af det europæiske reparationsoplysningsskema. Det er dog Dansk Erhvervs vurdering, at meget få erhvervsdrivende vil gøre brug af skemaet henset til det høje bødeniveau ved forkert brug af skemaet. Det vil være svært at fastsætte en pris og et tidsestimat på reparationen, uden at der først foretages en undersøgelse af det pågældende produkt, hvorfor en del af de lovpligtige oplysninger vil være meget svær at give til forbrugerne.

Som det fremgår af lovforslagets pkt. 2.3.3, lægges der med lovforslagets § 4 op til at foretage en direktivnær implementering af direktivets artikel 4 om europæisk reparationsoplysningsskema, hvoraf det fremgår af bestemmelsens stk. 2, at det europæiske reparationsoplysningsskema skal udleveres gratis. Dette gælder dog ikke ifølge bestemmelsens stk. 3, hvis der er behov

for en fejlfindingstjeneste for at fastslå defektens art, typen af reparation og for at anslå prisen for reparation. I sådanne tilfælde kan reparatøren anmode forbrugeren om at betale de nødvendige omkostninger herved. Justitsministeriet bemærker, at såfremt reparatøren vælger ikke at benytte sig af det europæiske reparationsoplysningsskema, skal reparatøren i overensstemmelse med reglerne i forbrugeraftaleloven oplyse forbrugeren om eventuelle omkostningerne ved en fejlfindingstjeneste. For så vidt angår bødeniveau for overtrædelse af loven henvises der til pkt. 2.2.8 nedenfor.

Forbrugerombudsmanden henviser til lovforslagets § 4, stk. 3, hvoraf det fremgår, at fejlfindingstjenesten i bestemmelsen vil være omfattet af forbrugerrettighedsdirektivet, der er implementeret i forbrugeraftaleloven. Forbrugerombudsmanden bemærker, at der med fordel kan henvises til forbrugeraftaleloven direkte i selve lovteksten, eller at det uddybes i lovudkastets bemærkninger, hvilke oplysninger forbrugeren skal have efter forbrugeraftaleloven.

På baggrund af høringssvaret fra Forbrugerombudsmanden har Justitsministeriet præciseret bemærkningerne til lovforslagets § 4, stk. 3, således at det nu fremgår, at hvis en reparatør anmoder forbrugeren om at betale de nødvendige omkostninger ved en fejlfindingstjeneste, vil en sådan aftale være omfattet af reglerne i forbrugeraftaleloven.

Forbrugerrådet Tænk bemærker vedrørende undersøgelsesgebyret i lovforslagets § 4, stk. 3, at man ved en rundspørge blandt forhandlere, producenter og reparatører er kommet frem til, at der i praksis opkræves op til 1.540 kr. for at undersøge, om et produkt kan repareres. En række danske undersøgelser viser, at prisen er den afgørende barriere for forbrugernes valg af reparation, og at undersøgelsesgebyrer i denne størrelsesorden derfor i sig selv kan udgøre en væsentlig barriere for, at forbrugerne overhovedet overvejer reparation. Forbrugerrådet Tænk anerkender, at der kan være situationer, hvor det vil kunne være rimeligt, at fabrikanter, der er forpligtede efter lovforslaget, vil have ret til at kræve betaling for selve fejlfindingen, og derfor anbefales det, at loftet for vederlaget for fejlfinding sættes til 400 kr. På den måde sikres det, at forbrugers betaling ikke overstiger det, som forbrugeren skal betale for at anlægge en sag ved Forbrugerklagenævnet.

Københavns Kommunes Klima, Miljø- og Teknikforvaltning bemærker, at et undersøgelsesgebyr i visse tilfælde kan være en barriere for at borgerne vælger reparationsmuligheden af økonomiske årsager. Det kan f.eks. være i

forbindelse med hårde hvidevarer, hvor undersøgelsesgebyret kan blive relativt højt, da en undersøgelse helt naturlig vil foregå i borgernes hjem, hvor reparatørens transporttid tur-retur og selve undersøgelsen dækkes økonomisk. Det foreslås, at forhandleren som udgangspunkt dækker omkostningerne for undersøgelsesgebyret, og hvis det viser sig, at fejlen skyldes forkert håndtering af produktet fra forbrugerens side, kan undersøgelsesgebyret efterfølgende opkræves hos forbrugerens.

Justitsministeriet henviser indledningsvist til, at direktivet er totalharmoniserende, hvorfor medlemsstaterne alene på visse områder har valgfrihed i forbindelse med implementeringen. Den foreslåede § 4, stk. 3, gennemfører direktivets artikel 4, stk. 3. Der lægges med lovforslaget op til at foretage en direktivnær implementering, ligesom der lægges op til ikke at foretage overimplementering. Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 4, stk. 3, er udformet i overensstemmelse hermed.

2.2.4. Vejledende priser for typiske reparationer

APPLiA Danmark og Elektronikbranchen finder det uklart, hvordan begrebet »typiske reparationer« skal forstås og anvendes i praksis. Kravet om, at der skal udarbejdes og vedligeholdes information om typiske reparation på et websted, rejser betydelige praktiske og administrative udfordringer for branchen. APPLiA Danmark og Elektronikbranchen bemærker, at mange af deres medlemmer har et stort antal modeller på markedet, og at der for hver enkelt model kan foretages et betydeligt antal forskellige reparationer med forskellige reservedele, arbejdsgange og prisniveauer. Der opfordres til, at kravene til »typiske reparationer« præciseres og afgrænses, så de bliver praktisk håndterbare og proportionale i forhold til lovens formål.

Brancheforeningen Cirkulær, Rådet for Grøn Omstilling, Repair Cafe Danmark, IDA Teknologivurdering og Danmarks Naturfredningsforening anbefaler, at implementeringen sikrer, at prisinformation er lettilgængelig og sammenlignelig (f.eks. via vejledende priser), så det reelt understøtter forbrugernes valg af reparation.

Dansk Erhverv bemærker, at da det ikke af hverken direktivet eller lovforslagets fremgår, hvad der er en typisk reparation, må der tillægges de erhvervsdrivende en betydelig grad af frihed til at vurdere, hvad de anser for at være typiske reparationer og dermed hvilke reparationer, de er forpligtede til at oplyse priser på. Derudover bemærkes det, at priserne kan variere fra

gang til gang, og at priserne derfor ikke må kunne anses for at være bindende.

Dansk Industri bemærker, at kravene om at give information om »typiske reparationer« er uklart beskrevet. Det understreges, at der er en væsentlig risiko for, at de nuværende krav vil medføre betydelige administrative byrder, herunder især for producenter med et bredt produktsortiment og mange modelvarianter. Dansk Industri opfordrer til, at informationskravet præciseres og afgrænses, så det bliver både proportionelt, praktisk anvendeligt og gennemførligt, uden at pålægge erhvervslivet uhensigtsmæssig administration.

Som det fremgår af lovforslagets pkt. 2.4.3, lægges der op til at gennemføre direktivets artikel 5, stk. 5 (hvor begrebet »typiske reparationer« indgår), i lovforslagets § 11. Direktivets artikel 5, stk. 5, ledsages ikke af nogen præambelbetragtning.

Justitsministeriet bemærker, at der med lovforslaget lægges op til en direktivnær implementering. Justitsministeriet kan derfor henvise til, at udover hvad der følger af direktivteksten, vil det være op til domstolene at foretage en nærmere fortolkning af bestemmelsesernes anvendelsesområde. Justitsministeriet bemærker endvidere, at Forbrugerombudsmanden, som der lægges op til skal føre tilsyn med de foreslåede regler, kan lave vejledninger, som indeholder Forbrugerombudsmandens fortolkning af de love, der hører under institutionens tilsyn, herunder begrebernes betydning. Forbrugerombudsmanden vælger dog selv, om og i hvilket omfang der udarbejdes vejledning på et givent område. Bemærkningerne herom er videreformidlet til Forbrugerombudsmanden gennem Erhvervsministeriet.

2.2.5. Reparationsforpligtelsen

Forbrugerombudsmanden antager, at reparationsforpligtelsen generelt gælder fra det tidspunkt, hvor produktet er bragt i omsætning, forudsat at den relevante produktforordning var gældende på dette tidspunkt, og at reparationsforpligtelsen gælder uden en fastsat tidsmæssig afgrænsning, idet det afgørende er, hvornår reparation er umulig. Forbrugerombudsmanden opfordrer til, at dette tydeliggøres i lovudkastets bemærkninger.

Klimabevægelsen i Danmark bemærker, at alle producenter bør være forpligtet til at dokumentere, at deres produkter er egnede til at blive repareret,

og at der skal kunne rekvireres reservedele i op til f.eks. 5 år efter fakturadato.

Justitsministeriet bemærker, at som det fremgår af bemærkningerne til lovforslagets § 7, skal den foreslåede bestemmelse forstås i overensstemmelse med præambelbetragtning 25, hvoraf det fremgår, at reparationsforpligtelsen gælder fra det tidspunkt, hvor produktet bringes i omsætning, og indtil kravene om reparationsmuligheder udløber. Varigheden af kravene om reparationsmuligheder følger af de produktspecifikke regelsæt, som er opregnet i bilag II til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om fælles regler til fremme af reparation af varer.

Forbrugerombudsmanden bemærker, at det er uklart, hvornår kontraktbestemmelser eller hardware eller softwareteknikker, der ikke er berettiget ud fra legitime og objektive faktorer, hindrer reparation af varer, herunder beskyttelsen af intellektuelle ejendomsrettigheder i henhold til EU-retten og national ret, idet dette ikke er specificeret i direktivet eller lovforslagets bemærkninger.

Justitsministeriet bemærker, at høringssvaret vedrører direktivets artikel 5, stk. 6, som der med lovforslagets § 12, stk. 1, lægges op til en direktivnær implementering af. Justitsministeriet kan derfor henvise til, at udover hvad der følger af direktivteksten, herunder af eventuelt ledsagende præambelbetragtninger, vil det være op til domstolene at foretage en nærmere fortolkning af bestemmelseernes anvendelsesområde.

Forbrugerombudsmanden bemærker, at det fremgår af lovforslagets § 8, stk. 3, at fabrikanten kan tilbyde forbrugeren en istandsat vare, hvis en reparation er umulig, men at det dog ikke fremgår, hvorvidt fabrikanten kan tage betaling for den istandsatte vare svarende til en "rimelig betaling" for reparation, jf. lovforslagets § 8, stk. 1. Forbrugerombudsmanden bemærker, at det, som bestemmelsen er formuleret, formentligt ikke vil være muligt at opkræve en rimelig pris for den istandsatte vare, og at såfremt dette skal være muligt, bør det fremgå direkte af bestemmelsen.

Justitsministeriet bemærker, at det i lovforslagets § 8 er fastsat, hvilke betingelser reparation efter lovforslagets § 7 skal foretages på. Det drejer sig bl.a. om vederlag og tidsramme for reparation. Det fremgår af den foreslåede § 8, stk. 3, at fabrikanten kan tilbyde forbrugeren en istandsat vare, hvis reparation er umulig. Den foreslåede bestemmelse regulerer således ikke

vilkår for reparation, men anviser et alternativ til opfyldelse af reparationsforpligtelsen, hvis det er umuligt at opfylde denne. Lovforslagets § 8, stk. 3, er udtryk for direktivnær implementering af direktivets artikel 5, stk. 2, litra d, og spørgsmålet om vederlag i de omfattede tilfælde er ikke nærmere behandlet i direktivteksten eller i ledsagende præambelbetragtninger. Justitsministeriet finder derfor ikke, at dette bør fremgå af bestemmelsens ordlyd. Efter Justitsministeriets opfattelse bør spørgsmålet ses i sammenhæng med den grundlæggende præmis i direktivet, hvorefter der kan kræves en rimelig pris for udførelse af reparation, idet der er tale om reparationstilfælde uden for en køberetlig mangelsituation, og således vil der kunne opkræves en rimelig pris for en istandsat vare i de omfattede tilfælde. Justitsministeriet bemærker desuden, at et tilbud fra en fabrikant mv. til en forbruger om en istandsat vare, hvis reparation er umulig, falder inden for aftalelovens almindelige regler om aftaleindgåelse, og således vil det være op til parterne at aftale vilkårene herfor.

Forbrugerrådet Tænk støtter op om fabrikantens mulighed for at låne forbrugeren en erstatningsvare gratis eller mod et rimeligt gebyr, mens reparation pågår, men understreger dog, at det er vigtigt, at denne mulighed ikke giver fabrikanten mulighed for at trække reparationen i unødigt langdrag. Det anbefales, at bestemmelsen i lovforslagets § 8, stk. 2, gøres præceptiv, da det ellers må antages, at fabrikanter, gennem aftaler med forbrugerne om reparationstid, kan komme uden om kravet om, at reparationen skal ske inden for rimelig tid.

Justitsministeriet henviser til, at det fremgår af lovforslagets § 2, stk. 1, at loven – og de i medfør af denne udfærdigede forskrifter – ikke ved aftale kan fraviges til skade for forbrugeren. Lovforslagets bestemmelser, herunder lovforslagets § 8, stk. 2, (om udlån af erstatningsvare) er således beskyttelsespræceptive. I medfør af lovforslagets § 2, stk. 2, er loven ikke til hinder for, at reparatøren kan tilbyde forbrugeren aftalemæssige ordninger, som er mere vidtgående end den beskyttelse, der fastsættes i loven.

Efter Justitsministeriets opfattelse skal fabrikanten iagttage lovforslagets § 8, stk. 1, nr. 1 og 2, hvoraf det fremgår, på hvilke betingelser i forhold til pris og tidsramme reparation efter lovforslagets § 7 skal foretages, også hvis fabrikanten låner forbrugeren en erstatningsvare gratis eller mod en rimelig pris, mens reparationen pågår, jf. lovforslagets § 8, stk. 2.

Forbrugerrådet Tænk anbefaler, at der stilles krav om, at alle fabrikanter uden for EU skal have en bemyndiget repræsentant inden for EU, og at denne ikke kan opfyldes af en importør eller distributør for på den måde at skabe overensstemmelse mellem disse og produktansvarsreglerne.

Justitsministeriet henviser til, at det fremgår af lovforslagets § 9, hvem der skal opfylde fabrikantens reparationsforpligtelse, hvis fabrikanten er etableret uden for EU. Den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 9 gennemfører direktivets artikel 5, stk. 3. Indhold og ordlyd af den foreslåede bestemmelse er udtryk for en direktivnær implementering. Direktivet giver ikke mulighed for, at medlemsstaterne kan fastsætte nationale særregler, herunder krav om at fabrikanter etableret uden for EU skal have en bemyndiget repræsentant inden for EU.

2.2.6. Fabrikantens oplysningspligt

Dansk Erhverv bemærker om oplysningspligten i lovforslagets § 15, at det er uklart, om oplysningerne – hvis disse for eksempel gives på fabrikantens hjemmeside – alene skal gives på fabrikantens hjemlands sprog eller om informationerne skal være tilgængelig på alle officielle EU-sprog, alternativt på sprogene i de lande, hvor fabrikanten ved, at produkterne bliver solgt. Dansk Erhverv bemærker desuden, at der er behov for, at tilsynsmyndighederne tydeliggør, hvad der forventes af virksomhederne, da bestemmelserne er strafbelagt.

Forbrugerrådet Tænk anbefaler, at det præciseres, hvor oplysninger efter lovforslagets § 15 gøres tilgængelige for forbrugerne, herunder f.eks. på fabrikantens hjemmeside, en specifik produkthjemmeside eller et eventuelt kommende digitalt produktpas.

Justitsministeriet bemærker, at lovforslaget, herunder den foreslåede bestemmelse i § 15, er udtryk for en direktivnær implementering af direktivets artikel 6. Udover hvad der følger af direktivet, herunder af eventuelt ledsagende præambelbetragtninger, vil det være op til domstolene at foretage en nærmere fortolkning af bestemmelseernes anvendelsesområde. Justitsministeriet bemærker endvidere, at Forbrugerombudsmanden, som der lægges op til skal føre tilsyn med de foreslåede regler, kan lave vejledninger, som indeholder Forbrugerombudsmandens fortolkning af de love, der henhører under institutionens tilsyn. Forbrugerombudsmanden vælger dog selv, om og i hvilket omfang der udarbejdes vejledning på et givent område.

Justitsministeriet kan endvidere henvide til bemærkningerne til lovforslagets § 15. Heraf fremgår det bl.a., at ifølge direktivets præambelbetragtning 25 kan fabrikanten frit bestemme, hvordan denne informerer forbrugeren, eksempelvis via et websted på en synlig og fremtrædende måde, via det digitale produktpas eller på salgsstedet, hvis fabrikanten f.eks. er sælger.

2.2.7. Forbrugeroplysning og vejledning

Brancheforeningen Cirkulær, Rådet for Grøn Omstilling, Repair Cafe Danmark, IDA Teknologivurdering og Danmarks Naturfredningsforening finder bl.a., at forbrugeroplysning fortsat er svag og ikke tilstrækkeligt proaktiv, hvis forbrugeren selv skal opsøge, om et produkt er omfattet af loven og giver ret til reparation, og man opfordrer til, at der gives obligatorisk information om reparerbarhed, gerne på selve produktet samt ved mundtlig oplysning i butik, hvor muligt.

Justitsministeriet bemærker, at direktivets artikel 12 fastsætter en pligt for medlemsstaterne til at træffe passende foranstaltninger til at sikre, at forbrugere har adgang til oplysninger om forbrugerrettigheder i henhold til direktivet og om midlerne til at håndhæve disse rettigheder. Oplysningerne skal gives på nationale websteder, der er forbundet med den fælles digitale portal, der er oprettet ved SDG-forordningen.

Som det fremgår af lovforslagets pkt. 2.8.3, vil forpligtelsen i direktivets artikel 12 blive opfyldt ved oprettelse af en engelsksproget side på LifeInDenmark.dk – som vil blive opmærket, hvorved den vil fremgå ved søgninger i den fælles digitale portal (Your Europe-portalen) – der vil indeholde oplysninger til forbrugerne om rettigheder i henhold til lov om reparation af varer og om lovens regler om håndhævelse af disse rettigheder.

Derudover er det Justitsministeriets forventning, at der – ligesom det er tilfældet for så vidt angår oplysninger om f.eks. forbrugeres køberetlige rettigheder – på Forbrug.dk vil være information om forbrugerrettigheder, der følger af lov om reparation af varer samt oplysning om håndhævelse af disse rettigheder.

2.2.8. Tilsyn og sanktionsniveau

Dansk Erhverv anbefaler, at den tilsynsførende myndighed udarbejder en vejledning, der kan hjælpe virksomhederne med at tolke på reglerne således, at det fremgår tydeligt for virksomhederne, hvad der kan forventes af dem i forhold til at overholde reglerne. Det bør sikres, at tilsynsmyndigheden har tilstrækkelige ressourcer til at udarbejde vejledninger.

Forbrugerrådet Tænk støtter, at Forbrugerombudsmanden bemyndiges til at føre tilsyn med overholdelsen af loven, og at der i den forbindelse tilfalder Forbrugerombudsmanden ekstra ressourcer til at håndtere opgaven. Det anbefales, at der etableres en løbende og systematisk vurdering af, om de afsatte ressourcer er tilstrækkelige og står mål med opgavens faktiske omfang.

Justitsministeriet bemærker, at den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 17 lægger op til, at Forbrugerombudsmanden fører tilsyn med overholdelse af loven, og at tilsynet føres efter reglerne i lov om markedsføring. Forbrugerombudsmanden er en uafhængig tilsynsmyndighed og vælger derfor selv, hvordan håndhævelsen af reglerne skal tilrettelægges og prioriterer hvilke sager der tages op.

Forbrugerrådet Tænk anbefaler, at det fremgår af loven, at forbrugere, hvis rettigheder efter loven krænkes, vil kunne søge disse håndhævet ved relevante nationale klagenævn, f.eks. Forbrugerklagenævnet, og domstole.

Justitsministeriet bemærker, som anført i lovforslagets pkt. 2.3.3, at forbrugeren – hvis dennes rettigheder efter loven ikke overholdes – har mulighed for at klage til Forbrugerombudsmanden, der fører tilsyn med overholdelse af reglerne. Herudover har forbrugeren som udgangspunkt mulighed for at klage til det offentlige forbrugerklagesystem, først ved Mæglingsteamet for Forbrugerklager og – hvis der ikke kan findes en løsning – eventuelt efterfølgende til Forbrugerklagenævnet.

APPLiA Danmark og Elektronikbranchen udtrykker bekymring over sanktionsniveauet ved overtrædelse af reglerne og bemærker, at bøder kan fastsættes på baggrund af virksomhedens omsætning, hvilket i praksis kan føre til meget høje bøder for forhold som manglende eller mangelfuld udfyldelse af reparationsoplysninger. APPLiA Danmark og Elektronikbranchen finder ikke, at sanktionsniveauet er proportionalt med overtrædelser af administrativ karakter, og at der er risiko for, at sanktioner får en uforholdsmæssigt hård økonomisk betydning for virksomhederne, uden at dette nødvendigvis bidrager til en opfyldelse af lovens formål.

Dansk Erhverv bemærker, at der lægges op til at anvende bødemodellen i markedsføringsloven, og at det kan medføre bøder i millionklassen alt efter virksomhedernes størrelse. Det er Dansk Erhvervs opfattelse, at der ikke er tale om bøder, der står i rimeligt forhold til overtrædelse, og bemærker i den forbindelse, at bødeniveauet er problematisk, når en del af bestemmelserne i loven er uklare, hvorved der kan opstå tvivl om, hvornår virksomhederne risikerer at blive straffet. Bestemmelser, der er strafbelagte, bør fremstå klare og tydelige, således at de virksomheder, der skal efterleve dem, ikke er i tvivl om, hvad der kræves af dem. Dansk Erhverv foreslår, at henvisningen til markedsføringslovens bødemodel fjernes fra bemærkningerne til lovforslagets § 18, og at der i stedet henvises til ordlyden fra direktivet. Det må herefter vurderes fra gang til gang, hvad bødeniveauet skal være.

Justitsministeriet bemærker, at den bødemodel, der med lovforslaget er lagt op til at anvende, tager udgangspunkt i de principper, der er beskrevet i markedsføringslovens forarbejder. Herefter sker bødefastsættelse ud fra en bødeberegningsmodel, som tager udgangspunkt i den erhvervsdrivendes omsætning og overtrædelsens grovhed. Fremgangsmåden ved fastsættelse af bøde efter markedsføringsloven er kendt fra andre områder, hvor Forbrugerombudsmanden fører tilsyn. Som det også fremgår af Rigsadvokatmeddelelse, 2023-07-01 nr. 9609, afsnittet: Markedsføring, finder principperne i meddelelsen også anvendelse på overtrædelser af andre love, hvor Forbrugerombudsmanden fører tilsyn, herunder betalingsloven, lov om juridisk rådgivning, tobaksreklameloven m.fl. Det er på den baggrund Justitsministeriets vurdering, at det af hensyn til at sikre en ensartet praksis og en genkendelig fremgangsmåde for tilsynsmyndighed, anklagemyndighed og domstole samt relevante virksomheder er mest hensigtsmæssigt, at udmålingen af bøder sker efter samme principper som i markedsføringsloven.

Justitsministeriet bemærker endvidere, at der – for så vidt angår de i det pågældende afsnit i Rigsadvokatmeddelelsen indeholdte bødestørrelser – er tale om vejledende udgangspunkter fastsat i bemærkningerne til markedsføringsloven. Det fremgår af bemærkningerne til markedsføringsloven, at udgangspunkterne kan fraviges i op- og nedadgående retning med henvisning til strafferettens almindelige regler og principper og sagernes konkrete karakter, jf. straffelovens kapitel 10. Når det skal vurderes, om en overtrædelse skal placeres i kategorien, nedsat, normal eller forhøjet bødeniveau, skal der bl.a. lægges vægt på overtrædelsens grovhed og omfang. I den forbindelse kan det oplyses, at Forbrugerombudsmanden i bødeudmålingen i

en konkret sag om overtrædelse af strafbelagte bestemmelser i markedsføringsloven lægger vægt på bl.a., om der er tale om gentagelsestilfælde. Der kan i øvrigt henvises til bemærkningerne til den gældende bestemmelse i markedsføringslovens § 37, stk. 6, jf. Folketingstidende 2021-22, tillæg A, L 13 som fremsat, side 41 og 42, om fastsættelse af bøder i medfør af markedsføringsloven.

På baggrund af kommentarerne fra APPLiA Danmark og Elektronikbranchen samt Dansk Erhverv er bemærkningerne til lovforslagets § 18 uddybet i overensstemmelse med bemærkningerne ovenfor.

2.2.9. Foranstaltninger til fremme af reparation

APPLiA Danmark og Elektronikbranchen bemærker, at der i Danmark er indført servicefradrag for reparation af hvidevarer i hjemmet. APPLiA Danmark og Elektronikbranchen anbefaler, at denne ordning fastholdes og styrkes, herunder gennem en øget informationsindsats, så flere forbrugere bliver opmærksomme på fradragsmuligheden.

Brancheforeningen Cirkulær, Rådet for Grøn Omstilling, Repair Cafe Danmark, IDA Teknologivurdering og Danmarks Naturfredningsforening anbefaler, at servicefradraget udvides, så det omfatter alle produktgrupper omfattet af bilag II, og at loven derudover suppleres med virkemidler, der gør reparation økonomisk attraktiv på tværs af produktgrupper, herunder udvidelse/forlængelse af fradrag/tilskud og en model for momsnedsettelse for reparation, samt at servicefradraget også omfatter undersøgelsesgebyrer.

Dansk Industri støtter op om servicefradraget, som er en vigtig ordning for at gøre reparation økonomisk attraktiv for forbrugerne. Der bør arbejdes for at fastholde og eventuelt styrke servicemulighederne, herunder ved at øge oplysning om servicefradraget hos såvel virksomheder som forbrugere.

Forbrugerrådet Tænk foreslår, at servicefradraget udvides til også at omfatte undersøgelsesgebyret, så den samlede pris for reparationen reduceres. Den nuværende ordning for servicefradraget omfatter i sin nuværende form ikke undersøgelsesgebyret. Det betyder, at den første og ofte uundgåelige del af reparationen kan blive den dyreste, hvilket kan skabe en reel risiko for, at forbrugerne vælger ikke at reparere.

Københavns Kommunes Klima, Miljø- og Teknikforvaltning og VedvarendeEnergi foreslår, at undersøgelsesgebyret dækkes af håndværkerfradraget. Herved fremmes ønsket om reparation yderligere, og der gives adgang til bedre produkter med højere holdbarhed.

Skatte- og Vækstministeriet, hvorunder reglerne om servicefradrag hører, har noteret sig høringsparternes tilkendegivelser og bemærker følgende:

Ved Aftale om finansloven for 2025, som den tidligere SVM-regering indgik den 22. november 2024 med Socialistisk Folkeparti og Radikale Venstre, blev det bl.a. besluttet at indføre et grønt håndværkerfradrag og at udvide det eksisterende servicefradrag. Det fremgår af aftalen, at den tidligere regering og aftalepartierne blev enige om, at puljen til fremme af reparationer og cirkulær økonomi, der blev afsat i Aftale om Finanslov for 2024 mellem den tidligere regering, Socialistisk Folkeparti, Danmarksdemokraterne, Liberal Alliance, Det Konservative Folkeparti, Radikale Venstre, Dansk Folkeparti, Alternativet og Nye Borgerlige, skulle udmøntes ved at udvide det eksisterende servicefradrag til også at gælde reparation af hårde hvidevarer i hjemmet fra og med 2025 til og med 2027. En udvidelse af ordningen udover det aftalte vil kræve finansiering.

En udvidelse eller forlængelse af ordningen efter 2027 eller en skattefritagelse af undersøgelsesgebyrer er ikke en del af direktivet og indgår ikke i lovforslaget.

For så vidt angår informationsindsatser vedrørende servicefradraget for reparation af hvidevarer i hjemmet bemærkes det, at borgere og virksomheder enten kan kontakte Skattestyrelsen for konkret vejledning eller søge mere detaljeret information på skat.dk om dette.

VedvarendeEnergi bemærker, at ifølge bemærkningerne til lovforslaget er det eneste supplerende reparationsfremmende tiltag servicefradraget, der løber frem til og med 2027. VedvarendeEnergi mener ikke, at dette er ambitiøst nok og opfordrer til en dialog om reparationsfremmende tiltag i Danmark.

Justitsministeriet kan henvise til, at det fremgår af direktivets artikel 13, stk. 1, at medlemsstaterne er forpligtet til at træffe mindst én eller flere foranstaltninger til fremme af reparation. Herudover fremgår det af direktivets artikel 13, stk. 2, at medlemsstaterne senest den 31. juli 2029 skal give

Kommissionen meddelelse om én eller flere foranstaltninger, der er truffet i henhold til stk. 1. Kommissionen offentliggør oplysninger om de foranstaltninger, som medlemsstaterne har givet meddelelse om.

Justitsministeriet bemærker, at som det fremgår af lovforslagets pkt. 2.9.3, er det Justitsministeriets opfattelse, at selvom servicefradraget er afgrænset til at angå lønudgifter til reparation af hårde hvidevarer i hjemmet, kan ordningen betegnes som en foranstaltning til fremme af reparation, som omtalt i direktivets artikel 13, stk. 1. Der vil frem mod den 31. juli 2029 blive set på mulige øvrige tiltag.

2.2.10. Den europæiske onlineplatform for reparationsydelse

Dansk Erhverv er ikke bekendt med, at der på nuværende tidspunkt skulle være en national onlineplatform for reparationer. Dansk Erhverv anbefaler på den baggrund, at den danske regering vælger at anvende den europæiske onlineplatform for reparationer.

Justitsministeriet kan henvise til lovforslagets pkt. 2.6.3, hvoraf det fremgår, at det er Justitsministeriets vurdering, at forpligtelsen efter direktivets artikel 7 mest hensigtsmæssigt kan opfyldes ved at drifte og vedligeholde et nationalt afsnit på den europæiske onlineplatform for reparation, der skal oprettes og vedligeholdes af Kommissionen. Det bagvedliggende hensyn er navnlig at minimere de byrder for såvel det offentlige som erhvervslivet, der vil være forbundet med at oprette en national onlineplatform.

Brancheforeningen Cirkulær, Rådet for Grøn Omstilling, Repair Cafe Danmark, IDA Teknologivurdering og Danmarks Naturfredningsforening støtter etableringen af en platform, som kan hjælpe forbrugere med at navigere i reparationsmuligheder og samtidig styrke synligheden af reparatører, herunder også istandsættere/refurbishers og lokale reparationsinitiativer. Det anbefales, at hjemlerne i lovforslagets § 16 udnyttes ved bl.a., at gøre registrering/tilslutning forpligtende for relevante aktører i de omfattede produktkategorier, så platformen ikke bliver et ”frivilligt katalog”.

Justitsministeriet bemærker, at det bl.a. af direktivets artikel 7, stk. 5, fremgår, at registreringen (på medlemsstaternes nationale afsnit på den europæiske onlineplatform for reparation) skal være frivillig for reparatører. Der lægges med lovforslaget op til at gennemføre direktivets artikel 7, stk. 5, i lovforslagets § 16, stk. 3, hvorefter justitsministeren i en bekendtgørelse

bl.a. kan fastsætte nærmere regler om reparatørers adgang til og anvendelse af det nationale afsnit på den europæiske onlineplatform for reparation. Der henvises i øvrigt til lovforslagets pkt. 2.6.3 samt Justitsministeriets kommentarer til høringssvarene nedenfor.

APPLiA Danmark og Elektronikbranchen bemærker, at det er afgørende, at den europæiske onlineplatform ikke udvikler sig til et ureguleret marked uden klare kvalitetskrav. Det anbefales, at der fastsættes klare og gennemsigtige krav til registrering og kvalitetsniveau, så forbrugernes sikkerhed og tillid til reparationsmarkedet styrkes.

Brancheforeningen Cirkulær, Rådet for Grøn Omstilling, Repair Cafe Danmark, IDA Teknologivurdering og Danmarks Naturfredningsforening anbefaler, at hjemlerne i lovforslagets § 16 udnyttes ved bl.a., at fastsætte klare krav til datakvalitet og til at sikre en tydelig national indgang, herunder ved aktiv formidling, så platformen bliver synlig og nem at bruge. Det anbefales desuden at lokale reparationsinitiativer anerkendes og understøttes som en del af fremmetiltagene og synliggøres via reparationsplatformen.

Dansk Erhverv anbefaler, at den danske regering udnytter muligheden for at udvide anvendelsesområdet for det nationale afsnit på den europæiske onlineplatform, således at så mange som muligt af de relevante virksomheder får mulighed for at tilmelde sig den nye onlineplatform, hvis de ønsker det.

Forbrugerrådet Tænk støtter etableringen af en onlineplatform for reparation og vurderer, at den kan blive et vigtigt redskab til at gøre det lettere for forbrugerne at navigere på reparationsmarkedet og vælge en hensigtsmæssig reparationsløsning. Det opfordres til, at der fastsættes klare og gennemsigtige krav til, hvilke aktører der kan registreres på platformen, tydelige procedurer for fjernelse af ukvalificerede aktører eller aktører, der ikke efterlever afgørelser fra nævn eller domstole samt en klar afgrænsning af operatørens rolle og ansvar i forbindelse med denne opgave. Forbrugerrådet Tænk anbefaler, at fastsættelsen af de nærmere regler sker i tæt samarbejde med relevante aktører på området, herunder det nationale kontaktpunkt.

Københavns Kommunes Klima, Miljø- og Teknikforvaltning ønsker en præcisering af, hvordan reparatører bliver godkendt til at komme på EU-/DK-reparationslisten, og om der vil ske evaluering af reparatørerne.

Justitsministeriet bemærker, at direktivets artikel 9, stk. 2, i forhold til den europæiske onlineplatform for reparation, giver medlemsstaterne mulighed for at fastsætte betingelser for adgang til deres nationale afsnit med henblik på registrering for reparatører mv., samt at direktivets artikel 7, stk. 4, giver mulighed for at udvide det nationale afsnits anvendelsesområde til også at omfatte sælgere af istandsatte varer, købere af defekte varer til istandsættelse eller lokalsamfundsstyrede reparationsinitiativer såsom reparationscaféer.

Justitsministeriet kan henvise til lovforslagets pkt. 2.6.3, hvoraf det bl.a. fremgår, at der med lovforslaget lægges op til, at implementeringen af direktivet vil ske uden overimplementering. Således lægges der op til ikke at udnytte valgmulighederne i forbindelse med den europæiske onlineplatform for reparation.

For så vidt angår muligheden for at fastsætte betingelser for registrering på det nationale afsnit på den europæiske onlineplatform for reparationstjenester, er der foretaget en afvejning af hensynene til, at sådanne betingelser på den ene side kan bidrage til at understøtte, at de erhvervsdrivende reparatører, der kan registrere sig på det nationale afsnit på den europæiske onlineplatform, er fagligt kompetente til at udføre reparationer. På den anden side er det overordnede mål med direktivet at fremme forbrugernes mulighed for at få repareret varer ved at tilvejebringe et let tilgængeligt overblik over udbuddet af reparatører. Det er Justitsministeriets vurdering, at navnlig henset til at formålet med direktivet er at fremme reparation ved at lette adgangen for forbrugerne til at finde reparatører, og idet fastsættelse af betingelser for registrering kan begrænse antallet af reparatører, der ønsker at registrere sig, bør muligheden for at fastsætte registreringsbetingelser ikke udnyttes.

Derudover fremgår det af lovforslagets pkt. 2.6.3, bl.a., at det er Justitsministeriets vurdering, at muligheden for at udvide anvendelsesområdet for det nationale afsnit til ikke kun at omfatte reparatører ikke bør udnyttes, idet det vil indebære en risiko for at gøre det uoverskueligt og besværligt for forbrugere, at finde frem til relevante professionelle reparatører, hvilket kan afstedkomme, at reparation fravælges. Dertil kommer, at en udvidelse af anvendelsesområdet vil pålægge den operatør, som skal administrere det danske afsnit på den europæiske onlineplatform, unødige byrder til administration og eventuelt øget kontrol, eftersom flere virksomheder samt ikke

erhvervsdrivende reparationsinitiativer såsom reparationscaféer vil kunne registre sig på det nationale afsnit.

I forhold til kommentaren fra Københavns Kommunes Klima, Miljø- og Teknikforvaltning forstår Justitsministeriet høringssvaret således, at det henviser til direktivets artikel 7, stk. 5, om registrering på det nationale afsnit af den europæiske onlineplatform for reparation. Justitsministeriet kan henviser til lovforslagets pkt. 2.6.3, hvoraf det bl.a. fremgår, at den foreslåede bemyndigelse i lovforslagets § 16, stk. 3, vil indebære, at justitsministeren i en bekendtgørelse kan fastsætte, hvordan reparatører får adgang til det nationale afsnit på den europæiske onlineplatform, og hvordan det nationale afsnit herefter udfyldes, driftes og vedligeholdes. Der kan i den forbindelse fastsættes regler om, hvilke oplysninger reparatører skal give på det nationale afsnit, samt om hvordan det sikres, at de registrerede oplysninger løbende er aktuelle og retvisende.

Justitsministeriet bemærker, at det af direktivets artikel 7, stk. 5, bl.a. fremgår, at registrering på de nationale afsnit på den europæiske onlineplatform skal være frivillig for reparatører, og at Kommissionen i medfør af direktivets artikel 8 nedsætter en ekspertgruppe, der består af repræsentanter for alle medlemsstaterne, og som har til opgave at rådgive Kommissionen om udformningen og funktionen af den europæiske onlineplatform. I medfør af den foreslåede bestemmelse i § 16, stk. 1, bemyndiges justitsministeren til at udpege en national repræsentant til Kommissionens ekspertgruppe. Der henvises i øvrigt herom til lovforslagets pkt. 2.6.3.

2.2.11. Ændringer af købeloven

Danske Advokater tilslutter sig den lovtekniske model, der ved lovforslaget er lagt op til at anvende vedrørende ændringerne i lovforslagets § 20, nr. 2. Danske advokater er optaget af, at styrkelsen af forbrugeres rettigheder i forbindelse med afhjælpning ikke sker på bekostning af sælgernes retssikkerhed, og kan konstatere, at de foreslåede ændringer i købelovens § 78 a ikke indebærer en forrykkelse af henset til sælgernes retssikkerhed.

Justitsministeriet har noteret sig Danske Advokaters positive tilkendegivelse vedrørende den lovtekniske model, der er lagt op til at anvende vedrørende de foreslåede ændringer af købelovens § 78 a, jf. lovforslagets § 20, nr. 2.

Dansk Erhverv støtter, at der er lagt op til implementering i overensstemmelse med direktivet, og at forlængelsen af reklamationsfristen holdes på 12 måneder og alene kan opnås én gang. Dansk Erhverv advarer imod en overimplementering af reglerne.

Dansk Industri støtter regeringens beslutning om ikke at benytte muligheden for at forlænge reklamationsfristen ved reparation ud over, hvad der følger af direktivet. Dansk Industri vurderer ikke, at et eventuelt formål om at sikre længere levetid for produkter bedst opnås ved at forlænge reklamationsfristen. En udvidelse af reklamationsfristen risikerer at skabe byrder for virksomhederne uden den tilsigtede miljøgevinst, og dertil balancerer de gældende regler hensynene til forbrugere og virksomheder. Dansk Industri anbefaler, at der stilles konkrete krav til produkters holdbarhed gennem ecodesignforordningen.

Forbrugerrådet Tænk støtter op om, at forbrugernes reklamationsfrist forlænges én gang med 12 måneder, hvis en mangel udbedres ved afhjælpning.

Klimabevægelsen i Danmark finder ikke, at en udvidelse af reklamationsfristen med 12 måneder er tilstrækkeligt. Det anbefales, at Danmark gør brug af muligheden for at forlænge producentansvaret udover de 12 måneder, der er angivet, og at dette i stedet bør være minimum 5 år med de samme forpligtelser som angivet i forslag til lov om reparation af varer, og at købeloven bør ændres i overensstemmelse hermed.

Københavns Kommunes Klima, Miljø- og Teknikforvaltning bemærker, at det er positivt, at reklamationsfristen i købeloven forlænges med 12 måneder efter reparation, men opfordrer til, at reklamationsfristen forlænges med op til 24 måneder, som direktivet giver mulighed for.

Justitsministeriet bemærker indledningsvist, at Klimabevægelsen i Danmarks høringssvar forstås således, at det vedrører reklamationsfristen i købeloven og ikke et producentansvar.

Efter lovforslagets § 20, nr. 5, foretages en ændring i købelovens § 83, hvorefter der indsættes et nyt stk. 3, der indebærer, at hvis en mangel ved salgsstanden udbedres ved afhjælpning, jf. købelovens § 78 a, forlænges perioden i § 83, stk. 1, 1. pkt. (reklamationsfristen), én gang med 12 måneder. Den foreslåede bestemmelses indhold og ordlyd er udtryk for en direktivnær implementering af direktivets artikel 16, nr. 2, litra a.

Direktivets artikel 16, nr. 2, litra b, der nyaffatter varedirektivets artikel 10, stk. 3, indebærer, at medlemsstaterne kan fastsætte længere reklamationsfrister, herunder forlænge reklamationsfristen udover de 12 måneder, når der foretages afhjælpning. Tillægsfristen bliver således kun aktuel, hvis en forbruger vælger reparation som køberetlig mangelsbeføjelse i en køberetlig mangelssituation, altså hvis en vare led af en mangel på leveringstidspunktet, som sælgeren har pligt til at udbedre gratis. Varedirektivets artikel 10, stk. 3, er implementeret i købelovens § 83.

Som det fremgår af lovforslagets pkt. 2.10.3.2, foreslås det, at muligheden for at forlænge reklamationsfristen, udover hvad der følger af direktivet, ikke udnyttes, idet det vurderes, at varedirektivet allerede sikrer et højt forbrugerbeskyttelsesniveau, at direktivet balancerer hensynene til forbrugere og erhvervslivet, og at overimplementering efter omstændighederne vil kunne pålægge erhvervslivet unødige byrder. Dertil kommer, at reklamationsfristen er en frist til at klage over, at en vare – på købstidspunktet – led af en mangel, selvom manglen, dvs. fejlen ved varen, først viser sig på et senere tidspunkt, mens lovforslaget om reparation af varer har til formål at fremme reparation uden for det køberetlige mangelsansvar. En forlængelse af reklamationsfristen vil efter Justitsministeriets opfattelse i øvrigt heller ikke føre til mere holdbare produkter. Regler om produkters holdbarhed bør fastsættes i produktspecifikke regelsæt.

Dansk Erhverv bemærker, at det ikke fremgår, hvordan oplysning om forbrugerens ret til at vælge mellem ombytning og reparation skal gives eller hvad konsekvensen af en manglende overholdelse er. Hvis den nye oplysning skal gives på skrift eller andet varigt medium, vil dette påføre virksomhederne ganske betragtelige omkostninger og administrative byrder.

Forbrugerrådet Tænk er bekymrede for, hvordan forlængelsen af reklamationsfristen håndhæves, og anbefaler derfor, at det tilføjes, at sælgeren skal oplyse om denne ret skriftligt eller på et varigt medium.

Justitsministeriet har noteret sig tilkendegivelserne vedrørende sælgerens oplysningspligt, jf. den foreslåede bestemmelse i lovforslagets § 20, nr. 2.

Justitsministeriet henviser til, at den foreslåede bestemmelse i købelovens § 78 a, stk. 6, gennemfører direktivets artikel 16, nr. 3. Indhold og ordlyd af den foreslåede bestemmelse er udtryk for en direktivnær implementering,

idet Justitsministeriet bemærker, at det ikke i øvrigt er nærmere defineret i direktivet, hvordan sælgeren skal give forbrugeren oplysning om dennes ret til at vælge mellem ombytning og afhjælpning samt om den mulige forlængelse af reklamationsfristen. Der er således ikke fastsat nærmere regler herom.

Forbrugerrådet Tænk bemærker, at reklamationsretten i sin nuværende form giver forbrugeren valgfrihed mellem reparation og ombytning til en ny vare, og da der er en antagelse om, at de fleste forbrugere vil vælge den nye vare frem for at få deres op til 5 år gamle vare repareret, foreslås det, at forbrugere, der konstaterer mangler efter de 2 år, der følger af EU-retten, kun vil kunne gøre krav på reparation og ikke ombytning til en ny vare.

Justitsministeriet bemærker, at direktivet er et såkaldt totalharmoniseringsdirektiv, hvilket betyder, at der ikke kan fastsættes nationale særregler, medmindre, direktivet udtrykkelig giver mulighed herfor. Der lægges med lovforslaget op til en direktivnær implementering. Varedirektivet, hvori regler om køberetlige mangelsbeføjelser er fastsat, er i øvrigt også et totalharmoniseringsdirektiv.

Danske Advokater opfordrer – vedrørende forlængelsen af reklamationsfristen (lovforslagets § 20, nr. 5) – til, at forholdet til dansk rets almindelige forældelsesregler afklares nærmere, herunder om lovændringen vil få betydning for den gældende praksis for fortolkningen af købelovens § 83. Som eksempel nævnes de situationer, hvor sælgeren inden for reklamationsfristen én gang har afhjulpnet (repareret) en vare for fejl, og den samme fejl viser sig igen på et senere tidspunkt, men efter reklamationsfristen er udløbet.

Forbrugerrådet Tænk bemærker, at forbrugers reklamation ift. selve reparationen stadig er reguleret efter forældelseslovens regler, og at det generelt er vigtigt, at disse regler ikke risikerer at forringe forbrugernes nuværende retsstilling ved at tilsidesætte gældende retspraksis på området.

Justitsministeriet henviser til forarbejderne til købeloven, jf. lovforslag nr. 9 af 5. december 2001 om ændring af købeloven. Det fremgår af bemærkningerne til købelovens § 83, jf. Folketingstidende 2001-02, 2. samling, tillæg A, side 139f., at den gældende bestemmelse bl.a. i praksis fortolkes således, at reklamation, der foretages inden for fristen, indebærer, at § 83 herefter ikke længere har betydning i relation til den påberåbte mangel.

Såfremt sælger forsøger at afhjælpe, og manglen uanset dette viser sig igen på et senere tidspunkt, eller hvis sælger foretager omlevering, og den omleverede genstand viser sig at have en tilsvarende (samme) mangel, har forbrugerens oprindelige reklamation således en gang for alle afbrudt reklamationsfristen i § 83, og forbrugerens mangelsindsigelser er herefter alene underlagt dansk rets almindelige forældelsesregler. Reklamationsfristen i § 83 fortolkes endvidere således i praksis, at der i tilfælde af omlevering løber en ny frist fra omleveringstidspunktet. Dette har navnlig betydning, såfremt den omleverede genstand er behæftet med andre mangler end den, forbrugeren oprindeligt påberåbte sig. Tilsvarende kan efter omstændighederne være tilfældet, hvis en afhjælpning er så omfattende, at den må sidestilles med en omlevering.

Justitsministeriet bemærker, at den omstændighed, at den samlede reklamationsfrist i købeloven forlænges til maksimalt tre år, ikke ændrer ved, at der – som hidtil – ved siden af reklamationsfristen gælder de almindelige regler om forældelse af fordringer i forældelsesloven. Den foreslåede ændring af købelovens § 83 ses således ikke at ændre forståelsen af bestemmelsen, som den er gengivet oven for.

Dansk Erhverv støtter forslaget om, at det er muligt at opfylde omleveringspligten med en istandsat genstand, hvis forbrugeren udtrykkeligt anmoder om det.

Justitsministeriet har noteret sig Dansk Erhvervs positive tilkendegivelse vedrørende de foreslåede ændringer i købelovens § 78 a, stk. 8 (lovforslagets § 20, nr. 2).

3. Lovforslaget i forhold til lovudkastet

I forhold til det udkast til lovforslag, som har været i offentlig høring, er der i det fremsatte lovforslag foretaget visse justeringer af sproglig, redaktionel og lovteknisk karakter samt foretaget visse præciseringer af bemærkningerne til de foreslåede bestemmelser. Derudover indeholder det fremsatte lovforslag følgende indholdsmæssige ændringer:

- Bestemmelsen i lovforslagets § 16 om bemyndigelse i relation til den europæiske onlineplatform for reparation er ændret. De væsentligste ændringer er, at justitsministeren nu – som følge af valget om at bruge et nationalt afsnit på den europæiske onlineplatform for

reparation fremfor en national onlineplatform – bemyndiges til at udpege en offentlig eller privat aktør som national repræsentant til Kommissionens ekspertgruppe om udformning af den europæiske onlineplatform og til at være nationalt kontaktpunkt vedrørende platformen. Endvidere bemyndiges justitsministeren til at fastsætte regler om, at det nationale kontaktpunkt kan varetage opgaver, herunder træffe afgørelser, efter regler fastsat i medfør af loven samt fastsætte regler om, at sådanne afgørelser, ikke kan indbringes for højere administrativ myndighed. Justitsministeren bemyndiges derudover til at fastsætte regler om opkrævning af gebyr for registrering på det nationale afsnit på den europæiske onlineplatform for reparation, hvis der bliver behov for det. Eftersom det ikke kan udelukkes, at der bliver behov for at pålægge bødestraf for overtrædelse af reglerne udstedt i medfør af den foreslåede § 16 bemyndiges justitsministeren til i så fald at kunne fastsætte regler herom. Der henvises til lovforslagets pkt. 2.6.3 og bemærkningerne til den foreslåede § 16.

Bemyndigelsen i den foreslåede § 16 forventes udnyttet i en bekendtgørelse, som vil blive sendt i offentlig høring. Bekendtgørelsen forventes at blive udstedt med henblik på at træde i kraft samme dag som lovforslaget. Dog lægges der op til, at de regler i bekendtgørelsen, der har betydning for erhvervsdrivende reparatører, træder i kraft den 1. januar 2027 i overensstemmelse med de fælles ikrafttrædelsesdatoer for erhvervsrettet lovgivning. Det bemærkes i den forbindelse, at den fælles europæisk onlineplatform, som reglerne med den forskudte ikrafttrædelse vedrører, skal være færdigudviklet senest den 31. juli 2027. Det er på nuværende tidspunkt forventningen, at bemyndigelsen til at delegere afgørelseskompetence til det nationale kontaktpunkt og til at fastsætte regler om bødestraf for overtrædelse af reglerne ikke udnyttes.

- På baggrund af kommentaren fra APPLiA Danmark og Elektronikbranchen samt Dansk Erhverv om manglende proportionalitet i relation til den foreslåede strafbestemmelse i lovforslagets § 18 om straf er bemærkningerne til lovforslagets § 18 uddybet. Der henvises til pkt. 2.2.8 ovenfor.